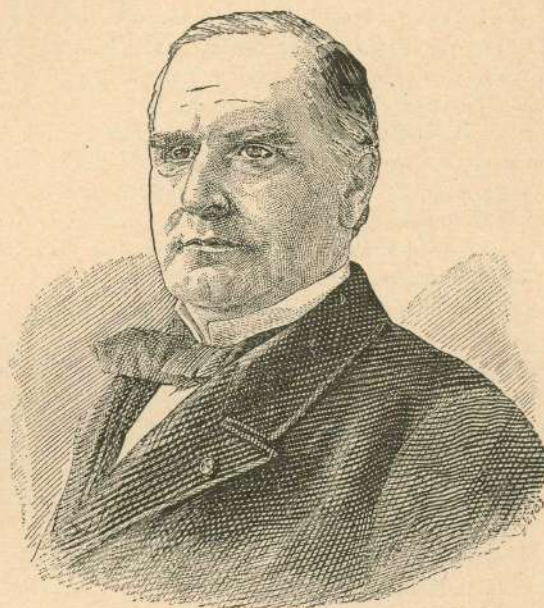

utopijami in peva pesmi o „bratstvu, enakosti in svobodi“, Javorov pa živi v sanjah in v domišljiji. Največ priznanja sta si izmed „mladih“ pridobila Hristov in Slavejkov.

„Bessarione“ o bodočnosti Slovanov. V Rimu izhaja že peto leto obzornik „Bessarione“, ki je namenjen za proučevanje vzhodnih vprašanj in ki hoče pripravljati združenje vzhodne razkolne cerkve z rimsko cerkvijo. V članku o georgijski (armensko-kavkaški) cerkvi govori Avrel Palmieri tudi o tem, kako potrebno je proučevati cerkvene in zgodovinske odnose slovanskih narodov, ter pravi: „Sedem milijonov Grkov, razkropljenih po vsem vzhodu, je obdano z velikansko množico sto milijonov Slovanov. Ti, oživiljeni po spominu svoje nekdanje slave, in spojeni po krvi in besedi, plamteči mladostnega navdušenja, so namenjeni za to, da rešijo verska vprašanja prihodnosti. Žene jih potreba enote, in ker hrepené, da razširijo svoj delokrog, pripravljajo Slovani z občudovanja vredno taktiko svojo cerkveno in politično nadvlado v vedno bolj razpadajoči osmanski državi. Tu ne govorimo o tem, kako bodo Slovani dosegli politično nadvlado na vzhodu; a kolikor se tiče slovansko vprašanje verstva, smo prepričani, da bodo ob uri, od Boga določeni, Slovani izpolnili starodavne želje papežev v Vatikanu. Zato naglašamo, da je jako koristno za prospeh katoličanstva, ako proučujemo razne razmere slovanskih pravoslavskih cerkv in njih smotrov. A naše apostolsko delovanje se ne sme baviti le s sedanostjo, ampak pozorno moramo zasledovati tudi tiste okolnosti, ki bi mogle v bližnji bodočnosti preprečiti naše namene. Moremo-li zbuditi ljubezen do katoliške cerkve v srcih onih, ki so napolnjeni krivičnega sovraštva do nje, ako ne začnemo temeljito proučevati idealov onih, katere hočemo klicati nekoč s sladkim imenom „bratje“? Potrudimo se, da proniknemo i v najbolj skrito čutenje njihove duše!... Problem enote krščanskega sveta bodo rešili Slovani. Zasledujmo jih torej, ko iščejo krščanstva, manj servilnega, manj nizkega in praznega, kakor je razkolno. Pokažimo jim, da se rimska cerkev ne protivi njih opravičenim zahtevam; pokažimo jim v dejanju, da se nam po krivici očita, da ne poznamo njihovih narodnih običajev, karakterističnih znakov njihovega duha, hrepenenja njihovega srca. In črni mrakovi bodočnosti se razpodé in jasneje zažari nebo pred očmi teh, kateri molijo, delajo in trpé za večno zmagoslovje Kristusovo in njegove cerkve!“

Predsednik Mac Kinley †. Ob anarhistovskem napadu na italijanskega kralja Umberta dné 29. malega travna lanskega leta si pač nihče ni mislil, da bo temu žalostnemu dogodku leto osorej sledil že nov napad na vladarja, in še celo v svobodni Ame-

riki. Predsednik severno-ameriških Zveznih držav Mac Kinley mu sledi kot prva, in Bog daj tudi zadnja žrtev anarhizma v letošnjem letu. — Bilo je dné 6. septembra, ko je predsednik v družbi nekoliko svojih svetovavcev obiskal veliko panameriško razstavo v Buffalu ter imel pri tej priliki politično važen nagovor na zbrane poslušavce, ko se okolu 4. ure popoldne skozi gnječo prerine do Mac Kinleya neki čedno oblečen človek s črno ovito roko. Neznanec poda po ameriški navadi roko na nekoliko vzvišenem mestu sedečemu predsedniku, malo trenutkov pozneje pa dvakrat ustrelji skozi črni robec na predsednika in ga smrtno rani. Ena krogla je zadela Mac Kinleya v prsi, a ni prodrla kosti, druga pa je prodrla želodec in obtičala v

Mac Kinley,
umorjeni predsednik Zedinjenih držav severno-ameriških.

telesu. Ranjenega predsednika so takoj odnesli v začasno bolnico v razstavi, napadovalca, 28letnega Leona Czolgosza, rojenega Poljaka, pa odvedli v zapor. Pri preiskavi je izjavil, da ni zadovoljen z Mac Kinleyevo vlado in da je bil napad nujno potreben. — Predsednik izpočetka ni čutil nikakih posebnih bolečin, in zdravniki so gojili vsak dan večje nade, da se jim posreči ohraniti predsednika. Le druge kroglice v telesu nikakor niso mogli zaslediti, da bi jo odstranili, in to je povzročilo predsedniku smrt. V groznih mukah je umrl predsednik Mac Kinley čez teden dni, dné 14. septembra zjutraj ob 2. uri. Zadnje njegove besede so bile: „Ne naša, marveč božja volja se zgodi!“ — Truplo njegovo so pokopali dné 19. sept. z velikim sijajem na državne stroške v Washingtonu. Pokojnik zapušča

mlado, a zelo bolešno soprogo in četvero nedoletnih otrok. William Mac Kinley je dosegel starost 57 let. Porodil se je v državi Ohio ter se po dovršenih studijah posvetil odvetništvu. Kmalu se je priljubil ameriškemu ljudstvu. Izvoljen je bil v kongres ter tu izposloval zakon o varstveni carini, ki donaša mnogo koristi ameriški trgovini in industriji. V letu 1891. je postal Mac Kinley guverner, po smrti predsednika Clevelanda pa je bil dné 2. decembra 1897 s 7.123.324 glasovi izvoljen za predsednika Zedinjenih držav severoameriških. V „beli hiši“ v Washingtonu je prevzel vodstvo vlade dné 4. marca naslednje leto. Ko je minila štiriletna doba, je bil dné 6. novembra 1900 iznova izvoljen na program: „Monometalizem in imperializem“ ter vladal do usodnega dne. Mac Kinley je Ameriko gospodarsko povzdignil in je iz Zedinjenih držav naredil mogočno velevlado. Za njegovega predsedstva so izvojevali Amerikanci krivično vojsko s Španijo, pa tudi s filipinskimi vstaši so pričeli novo vojsko, ki pa še danes ni končana. — Demokračka struja med ameriškim prebivalstvom z Mac Kinleyevo vlado ni bila zadovoljna, ker se je oziral bolj na koristi velike obrti, kakor pa na revnejše sloje; njen vzor je bil in je še Mac Kinleyev protikandidat Bryan. — Vodstvo vlade je za umrlim predsednikom do dné 4. marca 1905 prevzel podpredsednik, 41letni Roosevelt, ker se volitev predsednika redoma vrši le vsaka štiri leta. Ko je nastopil vlado, je sicer izjavil, da hoče v politiki slediti Mac Kinleyevim stopinjam, toda ker je skrajno radikalen in bojevit, je pričakovati v ameriški politiki marsikaterih izprememb.

„Ritualizem“ na Angleškem. Ko je Anglija odpadla od katoliške ccrkve, so s silo odpravili iz cerkvá tudi katoliško bogoslužje in se ravnali po luteranskem načinu, ki neče poznati lepih katoliških obredov. Zdaj pa se je v Angliji v kljub nasprotnim naporom vladnih krogov jako razširilo versko gibanje „ritualizma“, ki zahteva zopet stare rimske bogoslužne obrede. Kako hitro se razširja „ritualizem“, se vidi iz sledečih podatkov, ki jih je objavil francoski protestantovski dnevnik „Siècle“: Anglikanska cerkev ima v Veliki Britaniji 14.000 cerkvá. Kadilo se je rabilo l. 1882. samo v devetih, danes v 381 cerkvah; maševalo se je po rimskem obredu l. 1882. v 123, danes v 613 cerkvah; liturgična oblačila so anglikanski svečeniki rabili l. 1882.

v 336, danes v 2026 cerkvah; pri „poslednji večerji“ niso l. 1882. nikjer vliвали vode k vinu, danes delajo to po rimskem načnu v 4030 cerkvah; l. 1882. je bilo le 2581 „ritualistiških“ cerkvá, danes jih je že 8183. Oba glavna angleška cerkvena dostojanstvenika, škof londonski in nadškof canterburyski, sta „ritualita“. „Siècle“ dostavlja: „Če se ne ustavi to ritualistiško gibanje, izgubila se bo kmalu vsa državno-protestantovska Anglija v papizmu“ Mi seveda želimo, da bi to približanje h katoličanstvu ne bilo le zunanje po obredu in obliki, ampak tudi notranje po duhu in veri.

Velika znanstvena knjižnica indologa Maksa Müllerja, bivšega profesorja v Oxfordu, gre iz Evrope. V tej knjižnici je čez 10.000 knjig. V oporoki je določil rajni učenjak, da se knjižnica ne sme razdeliti. Ker je nobena evropska knjižnica ni hotela kupiti v celoti, kupili so jo Japonci. V mestu Tokio bo prideljena tamošnji vseučiliški knjižnici z imenom „Müllerjeva orientalska knjižnica“.

Pankeltski shod. Vsi narodi se dandanes bolj ali manj zavedajo svojega pokoljenja in preiskujejo svojo zgodovino. Tudi med potomci nekdanjih Keltoev se je zbudila narodna misel. Po dolgih pripravah se je meseca vel. srpana v Dublinu sešel pankeltski shod. V prastarih časih so Kelti prebivali v širnih pokrajinah od Avstrije do Atlantskega oceana in po celi Britaniji. Danes je od tega velikega plemena ostalo le še pet malo znanih narečij na najzapadnejšem delu nekdanje keltske domovine. Keltski jezik še govoré: Bretonjci na severozapadnem obrežju Francije z armoriškim, od drugih precej različnim narečjem, Irci, Škoti v gorah, prebivavci otoka Man in prebivavci pokrajine Wales v Angliji, ki govoré kymregsko narečje. Ti jeziki so postali že tako različni, da se Kelti raznih narečij ne morejo razumeti. Na Angleškem so šole že zelo izpodrinile keltščino, na Irskem jo govori komaj še tretjina ljudi. Če se ne bi bil pred desetimi leti zbudil „duh novokeltski“, bi bila zdaj keltščina na Irskem morda že zatrta. Tudi Škoti in Waleščani ginejo. Posebno industrijska mesta zelo anglikanijo Kelte. Danes morda še 3¹/₂ milijona ljudi govori keltsko. Zadnjih 30 let je njih število padlo za 10 %. Pankeltski shod bo pač pripomogel, da ta starodavni jezik ne izgine popolnoma v angleščini in francoščini.

